Noomerol sen 10 mynge.

Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii.

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 226 (2560)
1938 onoi
SENTIAABRЬ
28
SREDAA

15-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

Mynoederei noomerto:

EXIN NIUUR

Dainai xysen ba miirei xysen

Agaarai grazdaanska floodoi glaavna ypravleeniiin dergedexi kolleegi tuxai.

Liigi naaciin pleenym deere nyxer M. M. Litviinovei xelehen yge.

XOJORDOXI NIUUR

Partiiina azabaidal.

Çexoslovaakidaxi baidal.

Malazalai ybelzelgede beledxel—mynoederei bojevoi zorilgo.

Nooho beledxelei xydelmeriiji nojaabriiin hain yder boltor dyyrgexe.

DAINAI XYSEN BA MIIREI XYSEN

Xojordoxi imperaliis dainai ...ен bolbol delxei deere xe... xezeeneixihee j i x e e r ...ereod baigaa momeentde, ...iis agreessi bolbol ugaa jixe ...zeede xyreod baigaa yjede, ...eevede Liigi naaciin plee...nei tribyyn deerehee, so...dei delegaad nyxer M. M. ...iinovei yge ugaa jixe xyse...eer xanxinaa. SSSR-ei ga...da xeregyydei Aradai Ko...saar bolbol taharşagyi mo...ьna politiiçeske negedelei ...eer monoliitno byxeli bol... xolbogdohon, byxii soveed ...dai negen hanai bodoliiji ...uulba.

...aşiis agreesornyyd bolbol ...eelegyigeer miiriiji zyg ...heenь galdana. Abissiiniiiji ...iiin deeremdeze ezelhen ..., Italii ba Germaaniiin ja...iza baigaa, Ispaanska res...ublikede esergyy vojeenne ...rveence, Aavstriiji Germaa... işyyrigyigeer ezemdehen ..., japoonsko buzagainuud ...aa Xitadta xulagaigaar dob...n orohon uşar—imperaliis ...eessiin etaapuud iime bai...

...Hyylei ydernyydte germaans... faşiizm bolbol Jevroopiin ...el zyrxende dainai şine ...liiji xyrmeze baina. Faşiis ...maani bolbol Sydeedske ...lastiiji xyseeree ezemden ...giiji bejelyylze baina, azal... duratai ba kylьtyyreeree ...taf çexoslovaacka aradai sy... ba bejee daanxai baixa ...adalda xoro xene. Çexoslo...kiin bejee daanxai baidaliiji ...eraliis johoor naimaalalga... Aangli ba Fraanca xabaa...ana, çexoslovaac a res...ublikiiji tahara tataxa zyb. ...eleo ygene. Faşiis agrees...nyydei tuhada Jevroopiin ...rtiiji ebdexee xysene.

...er Litviinovei xelehenei ..., Liigi naacada urda ur... diaametraalьna ton xarşa ... konceepcenyyd bii. Te...el negeniiнь jamar be gexe... agreessorte ton diploma...eske veezliveer xandaxa, ...nei eriltiiji xangaxa ba xe...edee, bişe gyrenyydei aza...alai intereeste zeertviiji ...za, agreesornyydtei xelsee ...deelke batalna. Ene xadaa ...gi naaciin eneenei urdateexi ...b u u l g a d a xarşa ...iitiko m y n bolno. ...iis agreessornyydiiji ulam ...adaнь xysezeryylxe ba te...erei xobdog appetiitiiji ji...exe jabadalda abaaşadag, ...politiikiin xorotoi baihiiji ...aidal eeree yni barimtalan ...ulaa.

...raktikaar buruuşaagdahan ... k o n c e e p c i i j i ...ielxiin saadtee, tereniiji ...evske seserxelgiin deede ...on bolgon sonosxoxoo ...deg, niuur sexigşad baixa ... Ene ymxi konceepciiji ...talagşadai zyghee, Liigi ...iin ustaaviiji eseslen huladd... teeşeнь şineşelen xaraxiin ... b u z a g a i kampaani ...lagdaza baina. Liigiiin ...gyydei zyghee, agreessor... esergyy kollektiivne ...ee abxiiji erihen, ustaavai ...axi ton şuxala statьjaa bol... hengergyigeer zyrişegdene. ...essornyydei duuriaagşad ...d yşee saaşaa oşozo, ag...siiji moraalьna zyblexeer ...alahan pyynktiiji ustaavhaa ...axiiji duradxana.

...igi naaciin ustaaviiji huladd... tylee ede kampaani... bolbol dain sereg yysxeg... faşiistnuudaar inspiriirova... ...aнь elite baina.

SSSR—bejedee daaza abhan ujalganuudtaa xelberişegyi ynen sexe baidag gansaxan le derzaava, miirei tylee ba agreesside esergyy temesel jabuulxa zorilgotoi, Liigiiin byxii togtoomzonuudiiji gyisedxexeer xediideş belen baidag gansaxan le derzaava baina. Abissiiinida italьjaanska dobtolgiin bolxo yjede, SSSR-ei povedeeni tiime baigaa. SSSR bolbol miirei tylee temeselei avanpoost deere baildaza baigaa Ispaani ba Xitadai geroiiçeske araduud ta Liigi naaciin eeriingee ujalgiiji dyyrgexiiji şuud erideg baigaa.

Esestee, germaanska faşiistnuudai zebsegte xyseeree Aavstriiji bulimtaran abhan ydernyydte,—Soveed Sojuuz bolbol ene bulimtaralgiin magad xoişolongiiji uridşalan hanuulxiin tulada, kollektiivne xemzee abxa tuxai konkreetne duradxalnuudtaigaar, busad oronuudta xandahan gansaxan le oron baigaa. Soveed Sojuuzai duradxal bolbol busad gyrenyydeer abtaagyi hen, tiin mynee bolxodo, Jevroopodoxi byxii araduud enenei tylee xoxidoxo bolood baina.

Soveed Sojuuz bolbol ulasxoorondiin doogovornuudta ba bejedee daaza abhan ujalganuudtaa ynen sexe baihanaigaa yşee nege todo honor barimtalalgiiji byxii delxeide xaruulna. Nyxer Litviinov iigeze medyylee:

„Zeneevede jirexeheemni xeden xonog urda tee, francuuzska praviitelьstvo bolbol çexoslovaakida xen negenei dobtolxo boloo haa, tanai poziico jamar baixab geze SSSR-te tyryyşiinxiee xandaza zaproos xee hen, tiixedeнь, soveed praviitelьstviin nerenhee, ton todo honor udxatai xariuu ygee hem,—gebe. Tere xariuu bolbol iime baina: bide bolbol paaktiin johoor, eeriingee ujalgiiji gyisedxexe ba Fraancatai negen xamta, byxii zoxixo argaar çexoslovaakida tuhalxa hanaltai baina... Bidener xadaa tereentei negen xamta, zebsegte konfliiktiiji zaisuulxa byxii xemzeeji xereglexe ba ene zorilgoor, kollektiivne demaarşiiji zoxioon baiguulxiin tulada, jevropeiske derzaavuud ba busad xabaadaxa gyrenyydei soveşçaaniiji darii zarlaxa tuxai duradxahan bainabdi.

Manai xariuu egeel tiimeer xelegdee hen. Fraanca xadaa eehediingee ujalganuudta ynen baixa, batuhalamzayzyylee haaнь, xarilsan tuhalalsaxa tuxai paaktiin johoor, çexoslovaakida darii ba bodoto tuhalamza yzyylxeer belen baina gyt geze, çexoslovaacka praviitelьstviin gurbadaxi yderei yjede asuuxadaнь, soveed praviitelьstvo bolbol ton honor ba poloziitelьne xariuu ygehen baina“.

Agreessornyydiiji urmaşuulxa ba tedenertei xelsee batalxa poliitikiiji yysxegşed ba gyisedxegşediiji istoriiçeske vozmeezdi zailaşagyi xylieeze baina, jyyb gexede, galaar miin le naadaza boldoggyi jym.

SSSR-ei araduud bolbol soveed praviitelьstviin sesen ba esestee xyrter posleedovatelьne gadaadiin poliitikoor omogorxoxo erxetei baina. Byxii tyryy ba progresiivne xyn tyrelten bolbol miirei tylee, faşiis agreesside esergyy soveed sojuuzai temeseliiji demzedeg.

(Sentiaabriiin 22-oi „Praavdiin“ tyryy bişeghee)

Liigi naaciin pleenym deere nyxer M. M. LITVIINOVEI xelehen yge

Sentiaabriiin 21-nei yglee-gyyr, Liigi naaciin pleenym deere, SSSR-ei gadaada xeregyydei Aradai Komissaar nyxer M. M. Litviinov yge xelebe.

Ygiingee exinde, nyxer Litviinov xadaa Liigiiin pleenym deere yge xelegşe oraatornuud, bolbol ilangajaa Liigiiin xeegyi jyymenei tuxai xelehen bainad, tuxailaxada, Liigi naaca bolbol Liigiiin generaalьna sekretaarai baxarxan xelehen jabuulganuudiiji xexiin tulada baiguulagdaagyi geze, tede mederne, Liigi naaca bolbol delxein dainai hyyleer, ene dainii,i hyylşiin dain bolgoxiin tulada, byxii araduudiiji agreessihee arşalxiin ba vojeenne sojuuzai sisteemyydiiji, agreessiin zeertvede kollektiivne tuhalamza emxidxelgeer helgexiin tulada, baiguulagdahan baigaa. Gexiin xamta, ene talaar Liigi jyyş xeegyi. Abissiini, Aavstri bolbol jixeer bulimtaragdaza, bejee daanxai baidalaa aldazarxihan bainad. Xitad xadaa agreessiiin zeertvenь boloo, Ispaani bolbol gadaadiin interveenciin rezylьtaadta, gurbadaxi zilei torşo soo şuhajaa asxaza baina. Myn, tabadaxi gyren—Çexoslovaaki xadaa agreessiiin sexe ajuulda orood baina. Nyxer Litviinov yrgelzelen xelene,—Liigi naaciiji emxidxexe ba delgeryylxe jabadalda çexoslovaaki ba terenei mynoenei prezideent Beeneş bolbol aktiivna roolь ezelhen baina. Myn tereşelen, pleenymde tyleelhen byxii araduudai simpaatinь çexoslovaacka aradta zoriuulagdana. Gexiin xamta, Çexoslovaacka asuudal xadaa Liigi naaciin zyblexe zyilnyyd soo oruulagdaaşgyi baina,—gebe. Nyxer Litviinov bolbol Liigi naaciin ustaavta napaadkanuud tuxai togtozo xelexe zuuraa, zaahaniinь xadaa Liigiiin ustaaviiji saxilgada esergyysegşedei duraldag argumeenteнь bolbol yniversaliizmiin ygei baihanda şaltaglalga bolno. Gexiin xamta, Liigi bolbol tyryyşiingee 12 zilei torşo soo yniversiaalьna baigaagyi. Gadana, zarim gyrenyyd xadaa tereenhee garza oşodog zarimuud jiredeg baigaa, tiibe jaabaş, Liigi xadaa miiriiji xamagaalxa tuşaa eeriingee gol zorilgonuudiiji gyisedxexe johotoi baihanda hezeg baigaagyi. Liigi naaca bolbol kollektiivne jabuulgaar agreessiiiji zaisuulxa ba zogsooxiin tulada, myneeneigeeş sostaavta xysed xysetei baina. Enenei tulada, Liigide bagtan orodog gyrenyydei hain zorig xysel xeregtei. Bodoto deeree bolxodo, Liigide yniversaalьnostigyi gehen gomodoloi saanaнь, ton ondoo tyrelei hanaaşalga xaragdana. L i i g i naaciiji baiguulxa yjede xadaa agreessiin zamda oroxo gyrenyyd bii bolxo jym geze, Liigiiin ustaavai 10 ba 16 daxi statьjaanuudiiji bodoto deereнь xereglexe şuxala uşar bolxo jym geze hanagdaagyi baigaaxa. Myneee, agreessiiin reaalьnostь bolxodoнь, xaraza medexede, eeriin alibaa riiskiiji zaisuulxiin tulada, agreessitei temesexe kollektiivne xeregseliiji zaisuulxaa hanana. Agreessornyydte popystiitelьstvo xehen poliitikiin eseste, agreessi xadaa tolgoigoo deere yrgeze, terenei xyseniinь yder byri urgana. Agressiivne gyrenyyd bolbol hyylei gurban zilnyydei torşo soo urgahan ba agreessiin priincebiiji xamagaalxiin tulada, bloog baiguulhan baina. Gebeş, tedener bolbol miirte duratai gyrenyydhee bejelyylegdeze bolxo blooghoo, myneeşji yşeel xysegyi baina. Saankciin protiivnigyydei duradxal, xoroto jabuulgada esergyysexegyi ba agreessornyydiiji urmaşuulxa poliitiko bolbol agreessiiin xysiiji ulam saaşadaнь yrgedxexe ba bexizyylxehee bişe, ondoo jamarşji rezylьtaad gargaxagyi. Liigi naacada ba terenei gazaa taladaşji, miiriiji saxilga tuşaa xojor tendeence, xojor konceepeenyyd tuxailagdahan baixa jym. Liigi naaca, myn tereşelen Liigiiin zarim çleengyyd bolbol eehediingee medelde baihan byxii argaaraa, agreessorte erid esergyysexe gehen xaraaji nege konceepcenь xamagaalan demzene. Agreessiiin boloo haa, agreessorei urdahaa 16 daxi statьjaa bolbol posleedovatelьnaar ba erid, sexeer xereglegdexe johotoi. Nygee-de konceepcenь agreessornyydiiji urmaşuulxa, tedenertei ygesexe, tedenertei kompromiissne xelseenyydiiji batalxa jabadaliiji, erxim sesen zyil geeşe geze toolodog baina.

Saaşanь, nyxer Litviinov bolbol ustaavai 16 daxi statьjaaji Liigiiin byxii çleengyydeer xereglelge ujalgata baihanai udxaşanar deere todorxoigoor togtobo. Nyxer Litviinov iime asuudal tabina: kollektiivne ajuulgyiji saxixa priinceb xadaa Liigi naaciin priincebyydhee zaisuulagdaa haaнь, ende yge xelegşed bolbol Liigiiin ondoo jamar priincebyydte eehediingee preedanne baixiji naiduulna geeşeb? Narkootiguudtai temesexiin tuşaa Liigiiin togtoomzonuudta gy? Ulasxoorondiin signaalnuudiiji baiguulalgada gy? Gebeş, ede byxii asuudalnuudiiji şiidxexiin tulada, Liigi baiguulhanai xereggyi baigaa. 16 statьjaagai ujalgata bişe tuxaida zarim gyrenyydeer abtahan şiidxeberinyyd xadaa byxii xyn tyreltende ba xamagai tyryyn, tus şiidxeberinyydiiji xamagaaldag gyrenyydte xorotoi ba alduutai baihiiji istoori xaruulna beze. Soveed praviite ьstvo bolbol bolzo baigaa sobiitinyyd ba myn tereşelen, eneenei xoinohoo bolzo bolxo uşarta zemetei bişe. Soveed Sojuuz bolbol udaan sag soo margahan ba hezegtei baihanaigaa udaa, 170 millioon aradai xysiiji miirei xysende negedyylxiin tula, Liigide orolsohon baina geeşe. Tiin, Soveed Sojuuz bolbol enenei tuşaa şanalnagyi, jyyndeb gexede, Soveed Sojuuzai ende ygei baigaa haaнь, Liigiiin şadalgyiji ba xosoroliiji tereende toxoxo hedelgenyyd garxa baigaa. Soveed Sojuuz bolbol eertee daaza abhan ujalganuudta ynen baiza, Liigiiin alibaa togtoolnuudaнь gyrenei mynoederei intereestei zoxildono gy, ali ygei gy geze toongyigeer, miiriiji saxilga ba agreessornyydtei temeselde zoriuulagdahan, Liigiiin byxii şiidxeberi ba rekomendaacanuudiijiş loijaalьna gyisedxedeg baina. Abissiiinide Itaaliiin dobtolxodo, Soveed Sojuuzai povedeeni tiime baigaa hen. Soveed delegaaca bolbol Liigi xadaa Ispaaniiin urda eeriingee ujalgajaa dyygexiijinьerideg hen, tiin, ispaanska probleeme xadaa Liigihee xahagdaza, ispaanska xeregyydte xabaaralsaxadaнь agreesiivne gyrenyydte haad xexegyi gehen zorilgotoi, Loondonsko komiteedte ygtehende, soveed delegaaca zemetei bişe. Myn tereşelen, soveed delegaaca bolbol xitadai probleemnyydei talaarşji, japoonsko agreessiiin zeertvede maksimaalьna tuhalamza bol xen negenei Çexoslovaakida dobtolxo boloo haaнь, tanai poziico jamar baixab gehen zaproostoigoor SSSR-te xandaxadaнь, soveed praviitelьstviin nerenhee ton todo honor ba sexe udxatai xariuu ygee hem.

Tere xariuu iime baigaa: SSSR bolbol paaktiin johoor, eeriingee ujalgiiji gyisedxexe ba Fraancatai negen xamta, byxii zoxistoi argaar Çexoslovaakida tuhalxa hanaltai baina. Momeentoor diktovaalagdaza baigaa xemzeejabuulganuudiiji zyblen xelsexiin tulada, SSSR-ei vojeenne veedomstvo bolbol francuuzska ba çexoslovaacka vojeenne veedomstvonyydtei xamta soveşçaani xelgede xabaadalsaxaar belen baina geze baha dursagdahan baigaa. Myn tereşelen, niitiin hanai bodoliiji elsyylxiin ba zarim xeden gyrenyydei poziiconuudiiji medexiin zorilgoor, (tedenei passiivnaş tuhalamza ton ceenne baixa hen) myneee deeree 2-doxi statьjaa tuxai asuudaliişji Liigi naacada tabibal zoxixo baihanai tuxai dursagdahan baigaa. Bidener xadaa tereentei negen xamta, zebsegte konfliiktiiji zaisuulxa byxii xemzee xereglexe ba ene zorilgoor, kollektiivne demaarşiiji zoxioon baiguulxiin tulada, Jevropeiske derzaavuud ba busad xamaaraxa gyrenyydei soveşçaaniiji darii zarlaxa tuxai duradxahan bainabdi. Fraanca bolbol xerbee eehediingee ujalganuudta ynen baixa ba tuhalamza yzyylee haaнь, xarilsan tuhalalsaxa tuxai paaktiin johoor, Çexoslovaakida darii ba bodoto tuhalamza yzyylxeer belen baina gyt geze, çexoslovaacka praviitelьstvo, gurbadaxi yderei yjede asuuxadaнь, Soveed praviitelьstvo bolbol ton honor ba poloziitelьne xariuu ygehen baina. Xerbee manai duradxalnuudta jabasa ygteegyi baigaa haaнь, manai gem bişe. Ede duradxalnuud bolbol çexoslovaakiinşji intereeste, myn tereşelen, byxii Jevroopo ba bygedeniitiin miirei intereeste şuxala rezylьtaaduudiiji ygeze şadaxa baigaa geze, nyxer Litviinov xelebe. Xedii tiibeş, erte gy, ali oroiş haa, xyşer katastrofiiçeske xoişolondo oruulxa uşartai, iime kapityliaacada xyrgehen ba xyrgenşgyi arganьgyi xemzeenyyd abtaban baina. Myneeder problematiiçeske dainiiji zaisuulxa ba xomxoi xobdog agreesornyydei appetiidiiji xangaxa, syveerenne gyrenyydiiji ygeixexe ba hyidxexe sengeer, ygleeder şine ba byri jixe xemzeenei dainiiji abxa geeşe,—Liigi naaciin paaktiin dyyxiin johoor jabuulga xexe gehen udxatai bişe. Ulasxoorondiin probleemyydiiji şiidxexiin tulada, buu zebsegeer zanalgiiji premirovaalga xadaa ondoogoor xelee haa, myneee xyrter yzegdee d u u l d a a g y i dobtolgiin sveerx-imperaliizmiiji premirovaalga—Belloogа-Briaanai paaktiin dyyxiin johoor jabuulga xexe gehen udxatai bişe.

Iime poliitikodo xabaadaagyi baihaaraa omogorxodog ba delxein byxii araduudaar haişaagdahan, ede xojor paaktnuudai priincebyydei johoor jabadag, Soveed praviitelьstvo bolbol ede priincebyydhee xezeeşji suxarixagyi. Myneenei ysloovido ondoo zamaar, bodoto miir ba ulasxoorondiin ynen baidaliiji xangaxa argagyi baihaniiji haitar medegdene. Soveed praviitelьstvo xadaa myn busad praviitelьstvenyydiiji ene zam deere busaza oroxiiji uriaalna.

Nyxer Litviinovei xelehen ygiin esesenь aplodismeentnyydeer xuşagdahan baina.

Agaarai grazdaanska floodoi glaavna ypravleeniiin dergedexi kolleegi tuxai

...SSR-ei Aradai Komis...arai Soveed bolbol ...SSR-ei Sovnarkoomoi der...xi agaarai grazdaanska ...doi glaavna ypravleeniiin ...edexi kolleegiiiji glaav...ypravleeniiin naçaalьnig nyxer V. S. Moolokov tyryyteigeer ba nyxed M. F. Kaartyşev, N. I. Logiinov, I. S. Semioonov, S. S Catyyrov sostaavtaigaar batalaba.

Jystiiisiin Aradai Komissariaadai kolleegi tuxai

SSSR-ei Aradai Komissaarnarai Soveed bolbol SSSR-ei Jystiiiciin Aradai Komissariaadai kolleegiiiji Aradai Komissaar nyxer N. M. Reçkoov tyryyteigeer ba nyxed A. A. Zoonov, A. S. Groodko, Ja. P, Dmiitrijev, M. A, Şneider, K. P. Gorşeenin, S. J. Taaşev, S.N. Ignaatov sostaavtaigaar batalaba.

Partiiina azabaidal

Paartiiin istooriiji gynzegiigeer şudalxa zorilgo tabiaabdi

BMASSR-ei Sovnarkoomoi apparaadta xydelmerildeg kommuniistnuud ba aktiivuud bolbol BK (b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrsiin 2-xi bylegiinь ton aktiivnaar yzeze dyyrgebe.

Zaniaatida jiregşed xadaa yzexe bylegee duuhiinь unşaza tanilsaad jirene. Zişeenь, eneenei urdatee baihan kryzoogto huraza baixadaa, paartiiin çleenei kandidaad nyxer Troskoov bolbol zaniaatidaa beledxedeggyi baihan jym. Mynee nyx. Troskoov hyylei xojor zaniaatida hainaar beledxeed, jirehen baina. Myn, partiiina bişe aktiviistnuud—Fomiina, Riazaanova ba Xaiduurov gegşed paartiiin istooritoi tanilsaxa jabadalda ton aktiivnaar xandana. Kommuniistnuudai partiiina azabaidalda aktiivnaar xandalganь jixedee. Xaniin gazeed gargalga ba xydelmerilegşedei dunda tekyyşe—poliitikiin kryzoog emxidxehen bainabdi. Saaşadaa, kryzooguudaigaa zaniaatiiji yşee hainaar jabuulza, paartiiin istooriiji gynzegiigeer şudalxa zorilgo urdaa tabiaabdi.

ILЬIIN.

BMASSR-ei Sovnarkoomoi dergedexi partorganizaaciin partoorg.

Polit, huralsalda aktiivna xabaadana

Xoriiin aimagai NKVD-ein partiiina exin organizaaca (partoorgonь Stepaanov) bolbol partiiina-maassova xydelmeriiji erxim hainaar tabiza şadahan baina.

Ene partorganizaacada 1938 onoi janvaariin negende, paartiiin 3 çleenyyd ba 5 kandidaaduud baihan jym. Leenin—Staalinai paartiiin xeregte preedanne 9 xynyydiiji paartiiin çleengyydei kandidaaduuuta abhan ba 5 kandidaadiiji paartiiin çleende oruulaa.

Enenь xadaa tus partorganizaaciin ba myn partoorg nyxer Stepaanovai zyghee aktiivuudai dunda politiiçeske xymyyzeigiin xydelmeriiji erxim zişeeteigeer jabuulza şadahanainь rezylьtaad bolno.

Myn, partiiina huralsalaa plaanai johoor, sag yrgelze buulza, kommuniistnuudaigaa ideine—politiiçeske xymyyzeliinь deeşelyylhen baina. Mynee, BK(b) P-iin istooriiin xuriaangii kyyrsiiji yzeze exileed, 10 xonogto nege udaa zaniaati xedeg ba yder byri 15 minuuta soo poliitbeseede yngergedeg baina. Kommuniistnuudanь zaniaatidaa bultadaa aktiivnaar xandana.

Ene organizaaca xadaa yzeg bişeg baga medexe kandidaaduudai ba soçyyvstvejeşenyydei dunda oobşeovrazovaatelьna hurguuli emxidxee. Tere hurguuliiji xytelberilegşe nyxer. Rydakoova bolbol ynzeed le zaniaatijaa yngergene.

Gadana, tus organizaaca bolbol komsomoolьcuudai xydelmeride tuhalamza ygedeg. Komsomoolьsko organizaacanь Leeninske—Staalinska komsomooloi XX zilde erxim hain beledxeltei baixiin zorilgo urdaa tabiaad, xydelmerilze baina. 3 komsomoolьcuud— mlaadşa milicenieerhee, uçaastogai inspeektor meliicenyydei albanda debzyylegdehen baina.

Dam. Zamsiin.

Komsomooloi XX-doxi oido beledxenegyi

Ulaan-Ydiin gorsoveedei dergedexi komsomoolьsko organizaaca (sekretaarinь nyx. Parşokoov) bolbol komsomooloi XX-doxi oido ba komsomooloi oorganuudai hungaltada ton xangaltagyi beledxeze baina. Komsomooloi azabaidalda bolxoo baihan, ene ugaa jixe sobiitinuudiiji ugtuulan, komsomooloi xydelmeriiji zişeete hainaar tabixiin tuxai nyx. Parşukoov xadaa anxaralaa hulaar tabina.

Zişeelxede, 24 komsomoolьcuudainь miil 17-niinь politiiçeske huralsalda xanduulagdanxai baixahaa gadna, politgraamotada huralsaxa kryzoogtonь 12 komsomoolьcuud huralsaxa johotoi baihan aad, zybxen 7-8 nyxedyydiinь huralsadag baina. Ene organizaaca xadaa politiiçeske huralsaldaa, sojuuzna bişe zaluuşuudiiji xanduulza şadaagyi baina.

Komsomoolьsko organizaacanuud bolbol oborooniin ba fizkylьtyyrne xydelmerinyydiiji erxim hainaar emxidxexe ba xytelberilxe tonşji poçootno zorilgotoi baihaniinь xendeşji elixen xereg. Teed, tus organizaaca bolbol ene xydelmeriee haizaruulxiin tula, xehen xydelmerinь jyrdee xaragdanagyi. Xeden hariin torşo soo „VS“ znaçoogoi noormiiji ygexe tuxai xelsehen bolboş, mynee xyrteree negeşji xyn tus znaçoogoi noormiiji ygeegyi ba kryzoogoinь zaniaatişji exileedyi zandaa, xarin xelsehen xelseeniinь saarhan deeree yldebe.

C. Dam.

Respyblikaanska ispaanida. ZURAG DEERE: Respyblikaanska aarmiiin tankiist.

Taankadanь iigeze bişeetei: „Centraalьna froontiin aarmi mandag!“,„Madriid mandag!“.

Çexoslovaakidaxi baidal

Çexoslovaacka respyyblikiin oborooniin soveedei sostaav

Praaga, 25. (TASS). Respyyblikiin prezideent Beeneş bolbol respyyblikiin oborooniin deede soveedei sostaaviiji batalaba. Eneenei sostaavta: premьjeer ba seregei miniistr generaal Seroovii, miniistrnyyd: dotoodo xeregyydei—Jan Çeernii, gadaada xeregyydei—Kroofta, Finaansiin—Kaalьfys, jyystiiciin—Fainoor, zam xarilsaanai—Kameneecki, niitiin xydelmerinyydei—generaal Nosaal ba portfeelьgyi miniistrnyyd—Zeenyl ba Bykoovski orobo.

***

Praaga, 25. (TASS) Ysegelder bolhon, miniistrnyydei zasedaani deere dotoodo xeregyydei miniistr Jan Çernii bolbol premьjeerei orologşodo batalagdaba.

Sydeedske ooblastido mobilizaaca erximeer yngeree

Praaga, 25. (TASS). Germaani teeşe terjeleze oşohon, Genlein bolbol mobilizaaca tuxai prikaazda medegdexegyiji raadioogoor uriaalhan baina. Gebeş, Sydeedske ooblastida mobilizaaca amzaltatai yngeree.

Liudoviig Kreiçi—çexoslovaacka aarmiiin glaanva komaand lagşa

Praaga, 25 (TASS). Çexoslovaacka praviitelьstviin prezideent Beeneş bolbol generaalьna ştaabai naçaalьnig, armeiske generaal Liudoviig Kreiçi gegşiiji aarmiiin glaavnakomaandolagşa bolgon tomiloxo tuxai dekreed gargaba.

Miniistrnyydei kabineedei zaxiralta

Praaga, 25. (TASS). Mynee jabuulagdaad baihan, bygedeniitiin mobilizaacada nemelte bolgon, miniistrnyydei kabineed bolbol tusgaar zaxiralta gargaa. Eneenei johoor, aarmida tatagdaagyi grazdaniiin byxen xadaa gyrenee xamagaalaxa xeregte gyrenei oorganuudaar xereglegdeze bolxo baina.

Angliiska ba francuuzska miiniisternyydei xeereldeen

Pariiz, 26. (TASS). Gavaas aagenstviin medeeselei johoor, sentiaabriiin 25-nai yder 23 çaas 50 minuutada, angliiska ba francuuzska miniistrnyydei tyryyşiin soveşçaani bolzo dyyree. Eneenei hyyleer, angliiska kabineedei eekstrene zasedaani boloo.

***

Loondon, 26. (TASS), Reiter aagenstviin medeeselei johoor, Dalaadьje bolbol xelseenei jabasada xananxai bainab geze xeblelei tyleelegşedte medyylhen baina.

Sydeedske neemecyyd busaza baina

Pariiz, 26. (TASS). Genleinovcenyydte mexelyylegdehen ba Germaanida terjeleze oşohon, sydeedske neemecyyd bolbol gedergee busaza jireed, eehediingee çexoslovaacka praviitelьstviin medelde orozo baina.

Nooho beledxelei plaaniiji nojaabriiin hain yder boltor dyyrgexe

Hyylei medeegeer, manai respyyblike bolbol nooho beledxelei zileigee plaaniiji 99,2% dyyrgehen baina. Ene talaar, tyryy dyyrgehen aimypolnarkomzaaguud gexede, Bargazanai aimag (Mandaarov)—110%, Tynxen (Lixaçoov)—102%, Biçyyr (Gneyyşev)—102%, Zede (Koçetov)—101%, Xori (Zalyyckii)—101%, Selenge (Budaajev)—101%, Tarbagatai (Gaarin)—100% dyyrgehen baina. Ene rezylьtaad xadaa deere dursagdahan aimaguudai ypolnarkomzaaguud bolbol nooho beledxelei kampaaniiji zyb xytelberieer xangahan ba myn tereşelen, ede aimaguudta baihan beledxelei aagintnuud bolbol gyrende nooho tuşaagşadai dunda maassova--oilguulaltiin xydelmeri hainaar jabuulhanhaanь bolzo, plaanainь gyisedxel iime hain pokazaatelь xaruulza şadahan baina. Tereenhee gadana, Sojuuzzagotşeersti bolbol tuşaan abalgiiji hainaar emxidxeze şadahan baina.

Gyrende nooho tuşaalgaar, manai respyyblikiin kolxoozuud ba kolxoozoi ailnuud bolbol ene zilde jixexen doxood oruulhan baina. Zişeelxede, Sojuuzzagotşeerstiiin respyyblikaanska kontoora bolbol gyrende nooho tuşaalgaar 919, 6 miangan tyx. ba goszaakypaan 1,454,7 miangan tyxerig tylehen baina.

Hajaxan Sojuuzzagotşeerstiiin xydelmerilegşedei respyyblikaanska soveşçaani yngergegdeze ene soveş.deere nooho tuşaalgiin plaanai gyisedxelei dyngii gargahan baina. Ene soveşçaan deere zarim negen kontooriin erxilegşed bolbol nooho suuluulalgiin talaar, eehediingee hain xydelmeriiin meetod tuxexelehen baina. Byxii zagot kontooronuudai erxilegşed bolbol zileigee plaaniiji oktiaabrьskaan volyyciin hain yder xyrter dyyrge xebdi gehen ujalga negen dero abhan baina.

Sojuuzzagotşeerstiiin respyyblikaanska kontooriin apparaa ba terenei erxilegşe nyxer Mondieejev gegşe plaanaa gyisedxexiin tylee serьjooznoor ryydelmerileze orohon ba 19 onoigoo beledxelei plaaniiji biza zaxalaa.

Damblinov.

Buriaad xelen deere garhan yçeebnigyyd

Buriaad-Mongol gyrenei izdaatelьstvaar, buriaad xelen deere xeblegden gargagdaza, xudaldaanda oruulagdahan yçeebnigyyd gebel:

Imexeenov. Exin hurguuliiin 1 klaassta yzexe yzeglel.

Imexeenov. Yzeg bişeg medegşedei yzexe yzeglel.

Imexeenov. Exin hurguuliiin 1 klaassta unşaxa nom.

Imexeenov. Exin hurguuliiin II klaassta unşaxa nom.

Korolьkoov, Kaantor ba busad yzeg bişeg medegşedei yzexe arifmetiiçeske zadaaçnig (orşuulga).

Popoova. Exin hurguuliiin II klaassta yzexe arifmeetika (orşuulga).

Tetiyyrev. Exin hurguuliiin IV klaassta yzexe jestestvoznaaniiin II-doxi çaasti (orşuulga).

Mizidoon. Exin hurguuliiin I ba II klaassuudta yzexe gramaatika ba bişegei dyrim.

Tetiyyrev. III klaassta yzexe jestestvoznaaniiin I-dexi çaasti (orşuulga).

Dorziijev. Exin hurguuliiin III klaassta yzexe gramaatika ba bişegei dyrim.

Dugaarov. IV klaassta yzexe gramaatika ba bişegei dyrim.

Teerexov ba **Erdeeli.** Exin hurguuliiin III klaassta yzexe geograafi, 1-dexi çaasti (orşuulga).

Xaişalmal yzeglelei aazbyyl.

Teerexov ba **Erdeeli.** IV klaassta yzexe geograafi, çaasti (orşuulga).

Imexeenov. ba **Sanzlijev.** I klaassta yzexe morfoloogi, I-dexi çaasti.

Imexeenov ba **Sanzlijev.** II klaassta yzexe morfoloogi, çaasti.

Popoova. I klaassta yzexe arifmeetika, (orşuulga).

Şestakoov. SSSR-ei istooriin xuriaangii kyyrs (orşuulga).

Cedendambaajev. IV klaassta yzexe xele bişegei dyrim, yprazneeninyydei sboornig.

Mizidoon. I ba II klaassuudta yzexe xele bişegei dyrim, yprazneeninyydei sboornig.

Daşiijev. IV klaassta uxa nom.

Exin hurguulida yzexe riaad xelenei prograammiin projeekt g. m. xebelegden gargahan baina.

L. B. BADMAAJEV.

Malai ybelzelgede beledxel--myneederei bojevoi zorilgo

Malnuudai too tolgoiji oloşoruulxatai xamta, tedenei yylteriiji haizaruulza, tezeelei bata bexi baaza erximeer beledxeze, veterinaarna-zootexniiçeske xangalgiiji zybeer emxidxeze, malnuudai produktiivnostiiji deeşelyylxe jabadal bolbol mynee yjede egeel şuxala ba tyryyşiin zorilgo myn bolno geze „Malazaliiji ydxelgiin 1938 onoi, gyrenei plaan tuxai“ togtool dotoroo SSSR-ei Sovnarkoom zaahan baina.

Ene zaagdahan zorilgonuudiiji bejelyylxiin xeregte, malnuudai stoilovo yjiiji ybeldee zybeer emxidxelge ba yngergelge bolbol manai Buriaad-Mongol ASSR-ei ysloovido ton jixe udxaşanartai baina.

Gazartariaalangai oorganuudta ba kolxoozuudta şurgaza orood, udaan sagsoo xorgodozo huuhan, vrediitelьnyyd bolbol malai ybelzelgede beledxeliiji dezorganizovaaldag ba zootexniiçeske barilganuudiiji, kolxoozuuddaxi byxii malai bairanuudai zahalgiiji tahalduuldag baigaa.

Eneenei rezylьtaadta, zaluu ba tomo malnuudai jixeşeg xorolto boldog baigaa. 19 7 ondo tyrehen tylnyydhee 10, 72% xorohon baina. Zarim aimaguudta malai xorolto yşee jixe boloo hen.

1937 ondo Zagarain aimag dotor, tugalnuudai 16, 4%, xuriga eşegedei 13, 1% ba proşoonkodoi 33, 7% xorohon baina. Myn tereşelen, Zakaaminai, Zediin, Xiaagtiin, Xoriiin ba Tynxenei aimaguudta zaluu malnuudai jixeşeg xorolto boloo hen. 1937 ondo malnuudai muugaar ybelzehenei ba aimaguudai xytelberilegşedei zyghee anxaral tabidaggyi deerehee, eneşji zilde zaluu malnuudai xorolto bolhon baina. Enezilei negedexi xaxadta, Zakaaminai aimag dotor tugalnuudai 11, 9%, proşoonkonuudai 19, 12%, unagadai 8, 4% ba xurigad—işegedei 7, 6% xorohon baina. Myn, Xoriiin, Zagarain ba Jaruuniin aimaguudai kolxoozuudta ene zilde xorolto boloo.

Gazartariaalangai oorganuudai xydelmerilegşedei, malazalai specialiistnuudai ba byxii kolxoozno maassiin egeel tyryyşiin gol zorilgo xadaa—malazaldaxi vrediitelьstviin xoişolonguudiiji usadxalga bolno. Gadana, edener xadaa ene zilde malnuudai ybelzelgede beledxeze, zişeete hainaar yngergelgiiji xangaxa johotoi. Egeel tyryyşeer, byxii malnuud xadaa dulaan bairaar xangagdaxa johotoi, jyyb gexede, xyiten ba şingtei bairada baihan malnuud bolbol jixe turadag ba muudadag baina. Byxii malnuudiiji ybeldee seber, dezinfeekcelegdehen ba haruul bairada bailgaxa xeregtei.

BMASSR-ei Sovnarkoom bolbol yngeregşe zilde barigdaza exilhen barilganuudiiji aavgustiin 1 xyrter dyyrgexe geze byxii aimgyisedkoomuudiiji, aimagai gazarai tahaguudai erxilegşeneriiji ba kolxoozuudai xytelberilegşediiji ujalgalhan baigaa. Gadana, nojaabriiin 15-da zootexniiçeske barilganuudai byxii şine objeektnyydiiji bariza dyyrgexe aa barilgiin brigaadada tomilogdohon xydelmerilegşediiji ondoo xydelmeride abxa uşarnuudiiji ogto xorihon baigaa. Gebeş, Sovnarkoomoi ene direktiiviiji olon aimaguudai ba kolxoozuudai xytelberilegşed dyyrgeegyi baina.

Zakaaminai aimag bolbol yngeregşe zilde exilegdehen 15 barilganuudiiji ba 54 şine barilgiin objeektnyydiiji barixa aad, mynee barilganuudaigaa negiijişji bariza dyyrgeedyi baina. Zediin, Zagarain, Jaruuniin aimaguadta myn le iimerxyy faaktnuud yzegdene. Zarim aimaguudai xytelberilegşed bolbol zootexniiçeske barilganuudai jabasiiji konkreetne xytelberieer xangaxiin orondo, BMASSR-ei Sovnarkoomdo ba Narkomzeemde xudal medeenyydiiji ygedeg baina. Zakaaminai aimag dotorxi barilgiin teexnig nyx. Balçiinov ba aimagai gazarai tahagai staarşa zootexnig nyx. Pyliincev gegşed 31 şine objeektnyyd barigdaza dyyrgegdee geze Narkozeemde medee ygee. Teed, eneeniiji şalgaza yzexede, negeş dyyrgegdehen barilganuud baigaagyi, dotoroi zahabarida ba kanalizaacada orohon negeş bairanuud ygei baigaa.

Ybelei byxii bairanuudiiji xysed zahabarilza belen bolgoxo, malnuudai dal xaşaanuudiiji bog şoroihoonь ba şebxeheenь seberlexe, bairanuudiiji dezinfeekcelxe ba ugaaxa xemzeenyydiiji jabuulxa tuxai,ajaar ijyyni harada SSSR-ei Narkomzeem zaabari ygehen baina. Eneentei xamta, malnuudta bairanuudiiji beledxelgiin ba tereenei remoontolgiin xemzeenyydiiji kolxoozuudta jabuulalga bolbol malazaldaxi vrediitelьstviin xoişolonguudiiji usadxalgiin xemzeenyydei negeniinь bolxo johotoi gehen baina. Gebeş, SSSR-ei Narkomzeemei ene ton şuxala zaabariiiji gazartariaalangai oorganuudai zarim xytelberilegşed ba specialiistnuud dyyrgeegyi. Zediin aimagai gazarai tahagai erxilegşe Beekişov ba staarşa zooteexnig Neestirova gegşed ene zaabariiiji kolxoozno maassada oilguulxiin tylee jamarşji xemzeenyydiiji jabuulaagyi baina. Zediin aimag dotor malnuudai bairiiji haizaruulxiin xemzeenyyd zunasi agta oroidooş jabuulagdaagyi.

Malnuudiiji ybelei bairada oruulxa sag oiro boloo. Iimehee, gazartariaalangai oorganuud, kolxoozuudai xytelberilegşed ba malazalai specialiistnuud bolbol ene ylehen sagai torşo soo dutuu dundanuudaa usadxaxa johotoi. Eneenei tulada, kolxoozuudta byxii ysloovi bii.

Selengiin ba Biçyyrei aimaguudta zootexniiçeske ba ilganuudiiji barilga ba ybelei bairanuudiiji haizaruulgiin xemzeejabuulganuud hainaar tabigdahan baina. Selengiin aimag dotor 54 şine objeektnyyd, yngeregşe zilde barigdaza exilhen 49 barilganuud barigdaza baina. Aimagai gazarai tahagai teexnig nyxer Yyskov bolbol sag yrgelze kolxoozuudta jabadag ba barilgiiji texniiçeske talaar xytelberiledeg baina. Aimgyisedkoomoi preziidiym bolbol xuuşan ba şine objeektnyydiiji ene zilei nojaabriiin negen xyrter dyyrgexiin tulada, zootexniiçeske barilgada xynyydiiji yşee nemeze ygexiiji byxii kolxoozuudai xytelberilegşediiji ujalgalhan baina.

Aimgyisedkoomoi preziidiym bolbol malai baira seberlelgiiji, byxii bairanuudiiji dezinfeekcedelgiiji, feerme ba brigaada byxende malai tezeel tuşaalgiiji oktiaabriiin 1 xyrter dyyrgexe geze somsoveedyydei ba kolxoozuudai xytelberilegşediiji ujalgalhan baina. Tezeelei baaza beledxelge bolbol malnuudai ybelzelgede beledxelei gol zorilgonuudai negenь boldog. Gebeş, ene asuudalda ton xangaltagyigeer xandaxa faaktnuud uşarna. Ybehe xuriaalgiin plaan oroidoo 66,3% dyyrgegdee gexe gy, ali 807922 toonno ybehe abaxiin orondo, 536005 toonno xuriaagdahan baina. Zarim kolxoozuudai xytelberilegşed bolbol „sabşalangai gazaraar dutamagabdi“ geze motiiv bariza, malnuudiiji tezeeleer xangalga tuxai anxaralaa tabidaggyi baina. Gadana, siloos daralgiin plaan dyyrgegdeegyi. Zagarain aimag xadaa 2600 toonno siloos daraxiin orondo, oroidoo 835 toonno silosovaalhan gexe gy, ali plaanaa 31,2% dyyrgehen baina. Zakaaminai aimag silosovaalgiingaa plaaniiji araixan geze 39,0%, Tarbagatain aimag — 57,7% dyyrgehen baina. Aimagai gazarai tahaguudai erxilegşener, specialiistnuud ba kolxoozuudai tyryylegşed bolbol oroohoto kytьtyyrenyydei soloomiiji teeelde xereglexiin tulada, komzainaar xadagdahan soloomiiji hyrilelgiin ba sugluulgiin xydelmerinyydiiji ene geheer emxidxexe ujalgatai.

Ukraiiniin SSR-ei, Xaarьkovska ooblastiiin, Xoteenske raioonoi kolxoozniguud bolbol malai ybelzelgede zişeete hainaar beledxexe, mal ydxexe gyrenei plaaniiji amzaltataigaar dyyrgexe geze oronoi kolxoozniguudiiji sorevnovaanida urihan baina.

SSSR-ei Narkomzeem ba gazartariaalangai oorganuudai xydelmerilegşedei profsojuuzai bolbol ene iniciatiiviiji demeesojuuzna sorevnovaanida tyryy huuri ezelegşedte preeminyyd togtoohon baina. Gebel, sorevnovaanida tyryy huuri ezelegşed raioonuudta Ulaan Tug,legkoavtomaşiinanuud, xojor xoroo motociiklenyyd, 10-10 miangan tyxerig mynge (xamta tabipreemi), tyryy kolxoozuudta 5 preemi—nege nege avtomaşiin ba 5-5 miangan tyxerig mynge erxim xynyydiiji şagnaxiin ba lada 100 miangan tyxerig foondbaiguulba.

Manai respyyblikiin zaan kolxoozuud ba kolxoozniguud bolbol Xoteenske raioonoi kolxoozniguudai xandalgiiji, SSSR-ei Narkomzeemei ba profsojuzai CK-ei togtooliiji xelsehen yzeed, ybelzelgede erximeer beledxexiin, gyrenei plaaniiji ylyybşelen dyyrgexiin, malazalai produktiivnostiiji deeşelyylxiin ba Byxesojuuzna xyrter azaxiin viistavkede xabaadalsan erxe olxiin tylee socialiistiin revnovaanida xabaadalsana. Zişeelxede, Selengiin aimag, Tee ьmanei neremzete, Ulaan Ydiin Priigorodno raioonoi „Osoaviaxiim“ ba bişe olonoo kolxoozuud sorevnovaanida xabaadalsaa.

Ene uşarhaa, gazartariaalangai oorganuudai xydelmerilegşed profsojuuzuudai gol zorilgonuudaa—ene sorevnovaaniiji tolgoloxo, ybelzelgede beledxelei zişeete hainaar yngergexiin tylee, malazaliiji ydxelgiin gyrenei plaaniiji ylyybşelen dyyrgexiin tylee, malazalai produktiivnostiiji deeşelyylxiin ba kolxoozno maassiin byxii tiiviiji zagsaaxa johotoi.

Xariuusalgata redaaktor R. BIMBAAJEV.

Адрес редакции: город Улан-Уде, Центросоюзная 19. Телефоны редакции: Отв. редактора 3—44. отв. секретаря 3—23, сельхозеотдела 7—55 и промотдел 5—07.

NAAK-ai tipograafi

Glav liit